

Cal Teixidó o castell d'en Baró

Vilobí del Penedès

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Nucli urbà de Vilobí . Plaça del jardí nº 1 (08735 Vilobí del Penedès)
Emplaçament Nucli urbà de Vilobí . Des de la Plaça Majorcal girar pel carer del jardí

Coordenades:

Latitud: 41.38941
Longitud: 1.66175
UTM Est (X): 388115
UTM Nord (Y): 4582851

Classificació

Número de fitxa 08304 - 46
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle XIV-XX
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Caldria interiorment una recuperació de esestructures originals i de l'ornamentació de la sala principal del primer pis.
Protecció Legal
Número inventari Servei del Patrimoni Arquitectònic.IPA. Fitxa nº5064
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad.. 82308CF8883S02
Autoria de la fitxa Raquel Valdenebro Manrique
Data de registre de la fitxa: dv., 30/01/2004 - 01:00

Descripció

Edifici de planta quadrangular coberta a dues aigües amb teula i el carener perpendicular a la façana. Construït en parament irregular i arrebossat en ciment sense pintar. L'edifici es troba aixecat al punt més alt del turó on s'ubica el nucli urbà de Vilobí, i s'assenta directament sobre la roca, que és perfectament visible en alguns punts, com per exemple la façana nord de l'edifici, a tocar de la vorera del carrer. Format per planta baixa. Primer pis i golfes. Sobresurten del cos principal un seguit de cossos que han estat adossats amb posterioritat i que fan la funció de coberts i magatzems. Aquest cosos han estat adossats a la façana principal que està orientada a l'Est, i trenquen totalment la visió unitària d'aquesta façana. Un mur de tancament sobresurt de la façana creant un petit espai a modus de pati intern davant de la casa. D'altra banda, hi trobem un altre edifici d'un pis d'alçada que ha estat adossat a la façana Sud. L'accés a aquest edifici es realitza passant per davant de la façana principal de la casa de Cal Teixidor, donant com a resultat un mur de separació entre ambdós, i un arc que permet el pas. A resultes d'aquests cosos adossats a la façana principal –un d'ells d'un pis d'alçada, i d'altra col·locat al davant del primer de planta baixa- la façana principal queda reduïda pràcticament a la prota d'entrada i a la finestra del primer pis. La porta d'entrada és feta amb un portal adovellat de mig punt. Les finestres són quadrangulars sense decoracions afegides. A la façana Nord i Oest, amb visibilitat des del carrer no es destaca cap obertura excepcional a banda d'algunes finestres de petites dimensions obertes al primer pis. L'interior de la casa ha estat molt modificada amb el temps. Com a estructures originals tant sols es conserva una gran arcada apuntada d'estil gòtic, que arrenca a la planta baixa i s'exten fins a l'alçada del primer pis. Aquesta gran arcada ha estat tapiada i aprofitada superposant diversos elements arquitectònics al llarg del temps. Finalment, arran d'algunes obres empreses a la casa va ser descoberta i recuperada parcialment els darrers anys. Al primer pis es conserva la sala principal amb elements propis segurament del segle XVI o XVII. Es tracta d'una gran sala que realitza les funcions de distribuïdor a les diverses habitacions del primer pis, i que compta com a decoració bàsica amb una capa de guix amb la qual ha estat arrebossada. El sostre s'ha recobert amb plaques de guix col·locades entre biga i biga, i decorades amb motius diversos. Entre alguns d'ells destaca l'existència d'algun escut familiar. Les portes d'accés a les habitacions, tres en total, han estat decorades amb motllures afegides de guix, i d'altres excavades a la mateixa paret de guix, rematades a la part superior amb forma d'arc conopial. El pis destinat a golfes manca d'interès arquitectònic i ha estat destinat a traster.

Observacions:

La família conserva documentació antiga de caire familiar, com és el cas del contracta d'arrendament. No conserven fotografies antigues de la casa. Sí conserven una petita col·lecció d'estris antics: un celemí, una romana, algunes mesures de gra, algunes forques etc.. No guarden cap estri relacionat amb l'antic ofici de teixidors.

Història

La primera referència documental que tenim de l'existència d'un castell ubicat a la quadra de Vilobí, prové del document de venda de dita quadra pel cavaller Bereguer de Castellbisbal a la Pia Almoina, en dit document s'explica com es ven en franc alou totes les cases de la quadra de "Vilalbí", la qual es troba dins la parròquia de Vallformosa, amb la seva fortalesa. (LLORAC, 1991: 87). Aquesta fortalesa que s'esmenta al document deuria ser situada on actualment es troba la casa de Cal Teixidor. Sens dubte es tracta del punt més alt del turó de Vilobí, visible des d'arreu. A favor d'aquesta teoria tenim també l'existència d'una antiga capella dedicada a la Mare de Déu dels Angels, que va ser dreta fins el segle XIX, i que podria tractar-se d'una capella castellera. Madoz, al seu "Diccionario", comenta l'existència d'unes restes d'un castell. (LLORAC, 1991:87). La ubicació d'aquesta capella seria la de l'actual casa consistorial, al peu de l'antic

castell. L'advocació primera seria la de Santa Maria i després la de la Mare de Déu dels Àngels. L'origen de la construcció arquitectònica del castell es remunta amb seguretat als segle XII, i seria segurament la residència dels castlans de la quadra de Vilobí, depenents del castell de Sant Martí Sarroca. Les primeres modificacions daten segurament del segle XIV i XV, als quals es correspondrien les arcades encara visibles a l'interior de la casa. Amb la venda de la quadra a la Pia Almoïna, aquesta institució passaria a ser la propietària de l'edifici, conventint-se en la casa del representant de la Pia almoïa, al territori de la quadra de Vilobí, i el lloc on es pagaven els delmes i els altres drets senyorials, aixó com la residència ocasional dels canonges o preveres del capítol catedralici de Barcelona que visitaven el terme. Durant el segle XVI van tenir lloc noves reformes, que segurament es van concentrar en la planta noble de l'edifici, amb la construcció de la sala principal, i l'afegit ornamental dels estucs i portes enguixades. Segons informació oral facilitada pel propietari, el Sr. Martí, la casa era originalment a principis del segle XX molt més alta. Comptava amb tres pisos i un afegit de merlets, però el seu estat era ruïnós. El propietari era en aquells moments el sr. Santacana, veí de la Granada. L'avi de l'actual propietari, que era conegut com el Teixidor, la va arrendar al senyor Santacana a finals del segle XIX a canvi d'un cens de dues gallines i rals. La família es dedicava al teixit de bri 8lli aspre i gruixut). Dins de la casa va instal·lar l'obra-dor amb un teler i al portal una petita botiga de panys i roba. Cap al 1920-1925 la família va anar abandonar l'ofici. Malgrat tot, el sobrenom de la casa a perdurat. En aquells moments es van fer algunes obres, enderrocant la part superior de la casa que es trobava en ruïnes, i dotant-la de la fesonomia actual.

Bibliografia

- AA.DD. (1986) L'alt Penedés. Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura pp.248-251.
- CATÀLEG DE MONUMENTS I CONJUNTS HISTÒRICO-ARTÍSTICS DE CATALUNYA. (1990). Vilobí del Penedés. Generalitat de Catalunya. Servei del Patrimoni Arquitectònic. Barcelona.
- GRAN ENCICLOPÈDIA CATALANA. Vilobí del Penedés. Tom 15. p.533.
- IGLÉSIES I FORT J. (1988) Estudi de les xifres de població de l'Alt Penedès en el curs de sis segles (1358-1975). Institut d'Estudis Penedesencs. Vilafranca
- LLORAC I SANTÍS S. (1991) Vilobí del Penedés. Passat i present. Ajuntament de Vilobí del Penedés.
- PLA DE CATALOGACIÓ I INTERPRETACIÓ DEL PATRIMONI CULTURAL DE L'ALT FOIX. (2002) Vilobí del Penedés. Transversal Produccions Culturals.
- RIUS MORGADES J. (1987) La Comarca de l'Alt-Penedès. Vilafranca

